

Hizkuntza aukeratzeko askatasuna bermatu nahi izatea... komeni denean

ESPAINIAKO Hezkuntza Ministerioak helegitea jarri du Kataluniako Justizia Auzitegi Nagusian. Epailaren erabakiaren aurka egin nahi du, Kataluniako hezkuntza publikoan, aurrematrikulazioetan, hizkuntza aukeratzeko nola agertzen den ez dagoelako ados. Ekaineko aurrematrikulazioa ez omen dute oztopatu nahi, baina Hezkuntza Ministerioak eskatu du epe bat uzteko gurasoek haien seme-alabak zein hizkuntzatan ikastea nahi duten esan dezaten. Kataluniako PPK eta Ciudadansek babestu dute Ministerioaren eskaera, gainerako alderdiek (CiU, ERC, PSC, ICV-EUiA eta CUP) aurkako iritzia eman dute.

Beste behin hizkuntza aukeratzeko askatasuna mahai gainean. Katalunian 1970eko hamarkadaren bukaeran eta 1980koaren hasieran eztabaida handia izan zuten eskolako hizkuntza ereduari buruz, ea ikasleen lehen hizkuntza bermatu behar zen

ala ohiko hizkuntzatzat katalana hartu behar zen. 1960-70 hamarkadetan milioi bat andaluziar eta extremaduratar heldu ziren (geroago iritsiko zen bigarren atzerritar aldia). Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan katalana hizkuntza ardatz hartzea erabaki zen, gaztelania ikasgaia baino ez zen izango. Jendarte katalanaren gehiengoaren ustez, orduan hartutako erabakiek ondorio onak baino ez dituzte izan. Milaka katalan hiztun atera dira eskoleetatik, eta batez ere bertakoen, Espainiako Estatutik joandakoen eta geroago urrutiagotik heldutakoen artean batasun soziala eta elkarbizitza bideratzeko gakoetako bat izan da. Esan beharrik ez dago eskolako hizkuntza ereduak gaztelaniaren bizirautea ez duela arriskuan jarri.

Valentziako Gobernuak ere egin zuen antzeko saiakera 2014ko hondarrean. Ikastetxeetako gurasoei haien haurrentzat zein eskola-hiz-

EHE

Iruñeko Udalak ez du onartzen aurrematrikulazioan haur eskolarako hizkuntzaz galdetzea.

kuntza nahi zuten galdetu zien, aukerari gaztelania/ingelesa eta valentziera/ingelesa jarritz.

Iruñean 18 haur eskola publiko daude, bi baino ez euskaraz eta biak Txantrea auzoan. Gurasoek askotan eskatu dute aurrematrikulazio garaian galdetzeko zein hizkuntzatan nahi dituzten eskolak haurrentzat, eta zein auzotan. 1.399 plazatik 164 dira euskaraz eta gurasoek egindako kontaktaren arabera 466 haur euskarazkoan matrikulatuko lituzkete.

Galdetzearena, komenentziaren arabera.

TERMOMETROA • EKONOMIAREN TALAIAN

Krisi garaiko soldatak

GOBERNUETATIK errekerperazio ekonomikoaz hitz egiten dutenek badakite gezurretan ari direla. Hemen soilik kapital-errentak baino ez dira hobetzen ari krisiaren ondotik, eta bitartean, ezberdintasun soziala handitzen ari da, soldaten arteko leizea nola. Egutetik egunera sakonagoa, eta beraz eskandalagarriagoa den leizea. Datu ofizialek jo besterik ez dugu hori ikusteko.

2014an zuzendaritzetako kideen soldatak %10 baino gehiago igo ziren eta enplegatuenak %0,6 jaitsi. 2013an, IBEX 35ean dauden enpresetan ondoen ordaindutako pertsonen soldataren batez bestekoa, konpainia bereko enplegatuek kobratzen zutenaren halako 75 zen. 2014an berriz, ongien ordaindutakoek –goi-karguetako zuzendari eta kontseilariak– langileek baino 104 aldiz gehiago jaso zuten. Desberdintasuna 75etik 104ra igo da beraz. Repsoleko Josu Jon Imaz, Espainiako Estatuan soldata handienetakoa duten 50 pertsonen artean dago; bada, 2014an 2,10 milioi euro irabazi zituen. Txapeldunak berriz, Juan Maria Nin Caixabaneko presidentek, 16,38 milioi irabazi zituen. Eta Jazzteko exekutibo nagusiak bere langileek baino 1.000 aldiz gehiago. Horri guztiari batu

behar zaio euren pentsioentzat egiten diren diru-ekarpenak. 2014an IBEXeko enpresetako 72 kontseilariak 500 milioi euro pilatu zituzten. Bitartean, Espainiako Estatuko soldatadunen %40ak ez du lanbide arteko gutxieneko soldata irabazten: aurten 648,60 euro kobratuko dituzte hilean, 9.800,40 euro urte osoan.

Nola mantendu daiteke hain injustua eta ezberdina den gizartea? Errekuperazio ekonomikoaz hitz egiten dutenak dira IBEX 35eko enpresetan parte hartzen duten berberak. Rajoyrekin edo Moncloarekin hitz egiten duten horietatik dira, orain egun batzuk egin zuten moduan, laudatzeko eta animatzeko segi dezan prekaritatearen bidez soldaten arteko leizea eta desberdintasuna handitzen. Klase borroka ez da iraganezko kontua. Gure herri eta enpresetan daukagu. Ez badugu nahi egoera are larriagoa izatea, sistema kapitalista aldatu eta beste gizarte eredu bat eraikitzea beste aukerarik ez daukagu, aberastasunaren bidezko banaketa lehenetsiko duena, justizia, berdintasun eta elkartasunean oinarritua.

Juan Mari Arregi